

Jaarverslag 2022

**PROVINCIAAL DOORTREKKERSTERREIN
LILLE**

**Provincie
Antwerpen**

Verblijfsperiodes en bezetting	4
Duur van een verblijf.....	5
Bezoekers.....	5
Bezettingsgraad.....	8
Doelgroep	12
Beheer.....	13
Personeel.....	13
Inkomsten	13
Afstemming met de andere doortrekkersterreinen	13
Sociaal medisch netwerk.....	14
Klachten en meldingen.....	16
Evaluatie.....	17

Beste lezer

Op vraag van de Vlaamse minister van Wonen realiseerde de provincie Antwerpen twee jaar geleden een nieuw doortrekkersterrein vlakbij de E34, op de grens van de gemeenten Lille, Beerse en Vosselaar. Na Gent, Kortrijk en Asse is dit het vierde terrein in Vlaanderen dat voor rondtrekkende woonwagenbewoners wordt aangelegd.

Het terrein wordt beheerd door de dienst Wonen.

Voor je ligt het jaarverslag van het tweede werkingsjaar.

Ondanks COVID-19 slaagden we er in om heel wat opstartproblemen van het eerste werkingsjaar weg te werken met een degelijke en stabiele organisatie tot gevolg.

In wat volgt, lichten we onder andere de bezetting, het beheer en het sociaal medisch netwerk toe.

Veel leesplezier.

Vince Loots
Terreincoördinator

Joëlle Moers
Terreinbeheerder

Verblijfsperiodes en bezetting

Woonwagenbewoners mogen maximaal 21 dagen verblijven op het terrein, voor ze weer verder trekken. Kortere periodes zijn toegelaten, in uitzonderlijke gevallen wordt er toegestaan om langer te blijven.

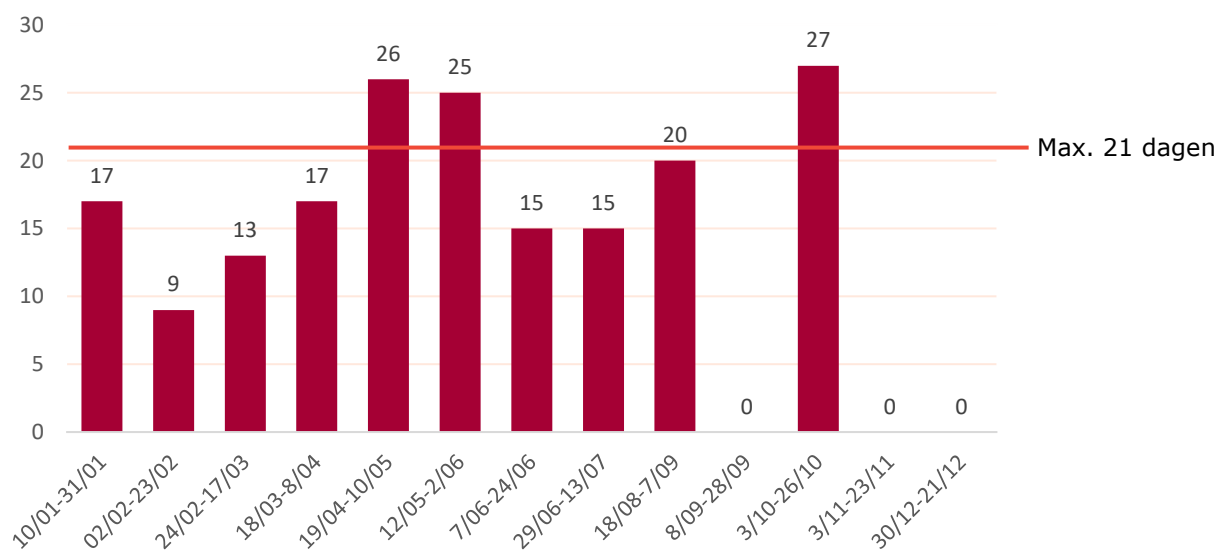
Er zijn op het terrein vijf clusters voorzien voor in totaal 25 woonwagens.

De realiteit leerde ons ondertussen dat 20 standplaatsen het maximum is om de situatie op het terrein leefbaar te houden. De grootte van de woonwagens, het aantal woonwagens per gezin en de beschikbare beweegruimte voor buitenactiviteiten spelen hierbij een rol.

Omwille van COVID-19 hanteerden we van januari tot begin juni een lagere bezettingsgraad, namelijk 18 woonwagens.

Duur van een verblijf

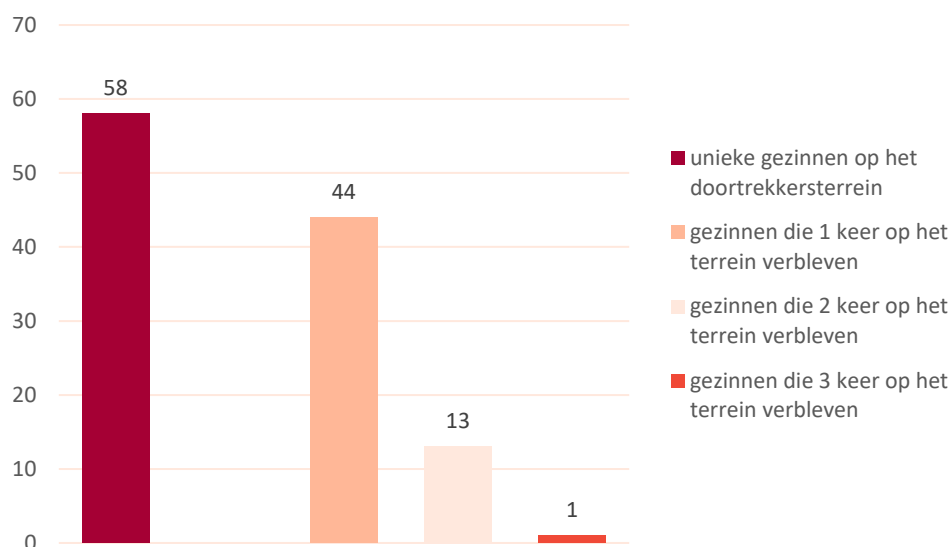
Gemiddeld duurde een verblijf in 2022 14 dagen, de verblijfsperiodes varieerden van 9 tot 27 dagen.

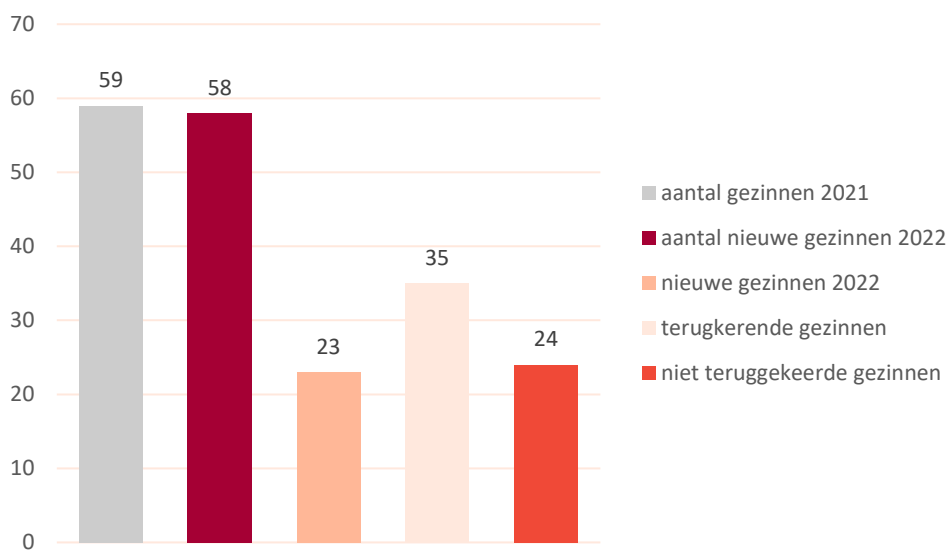
Grafiek 1: verblijfsduur per verblijfsperiode

Bezoekers

Er werden doorheen het jaar 72 verblijven geregistreerd waarbij in totaal 58 unieke gezinnen gebruik maakten van de faciliteiten op het terrein. 24% van de gezinnen maakte meerdere keren gebruik van het terrein. Er kwamen 23 nieuwe gezinnen naar het terrein in 2022.

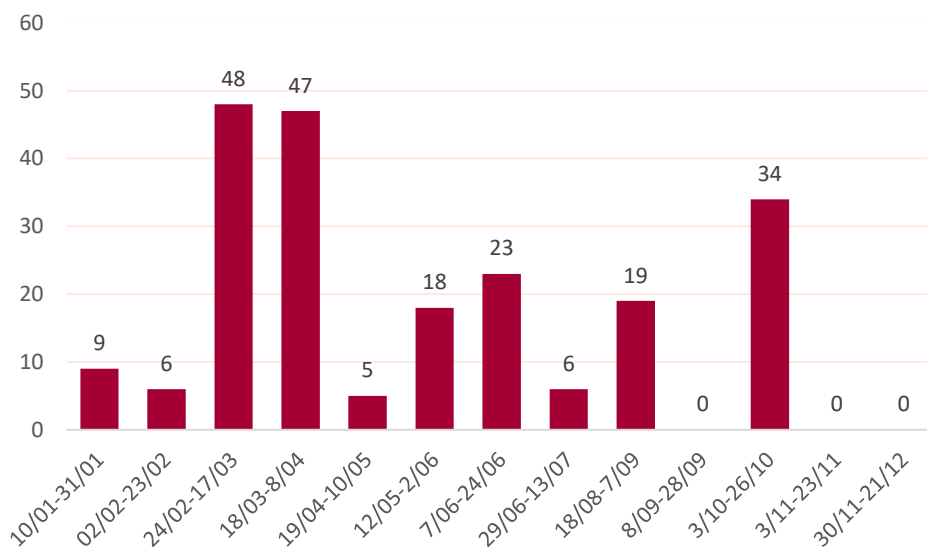

Grafiek 2: verblijfsfrequentie

Grafiek 3: teruggekeerde gezinnen

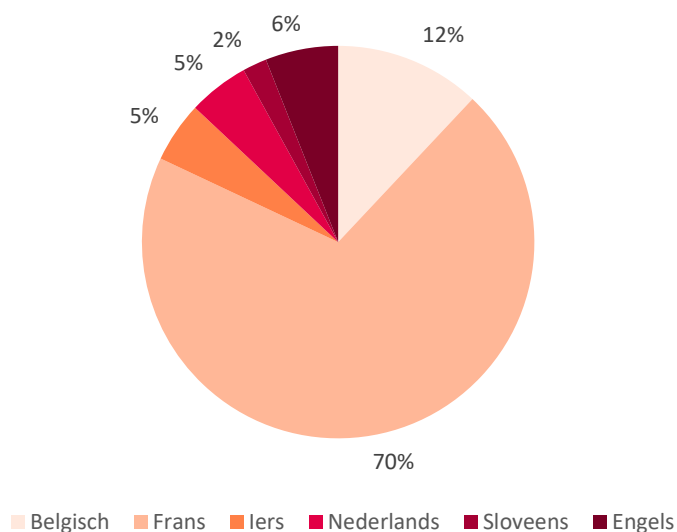
Uit de analyse van de verzamelde identiteitsgegevens blijkt dat er 221 personen deel uitmaken van de 58 gezinnen die een of meerdere malen een standplaats verkregen op het terrein. Ter vergelijking: in 2021 ging het om 256 personen en 59 gezinnen.

Grafiek 4: aantal geregistreerde bewoners per verblijfsperiode

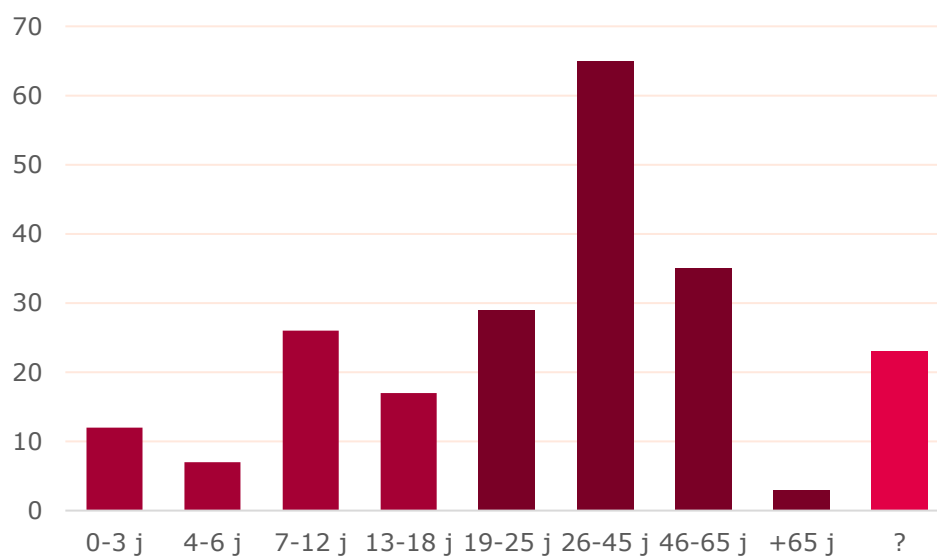
Demografische kenmerken

De overgrote meerderheid van de bezoekers heeft de Franse nationaliteit.

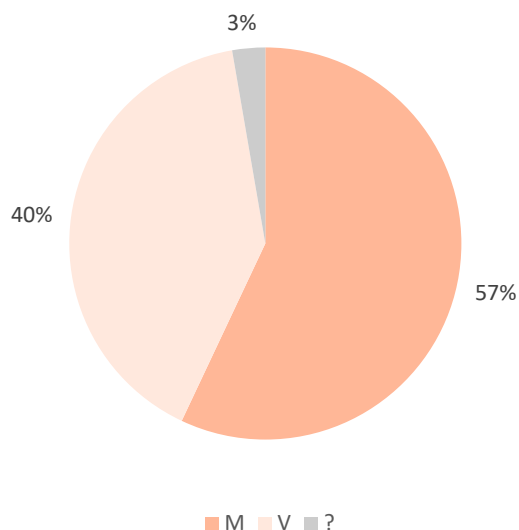
Grafiek 5: nationaliteiten

28% van de bezoekers bestaat uit kinderen jonger dan 18 jaar.

Grafiek 6: leeftijdscategorieën

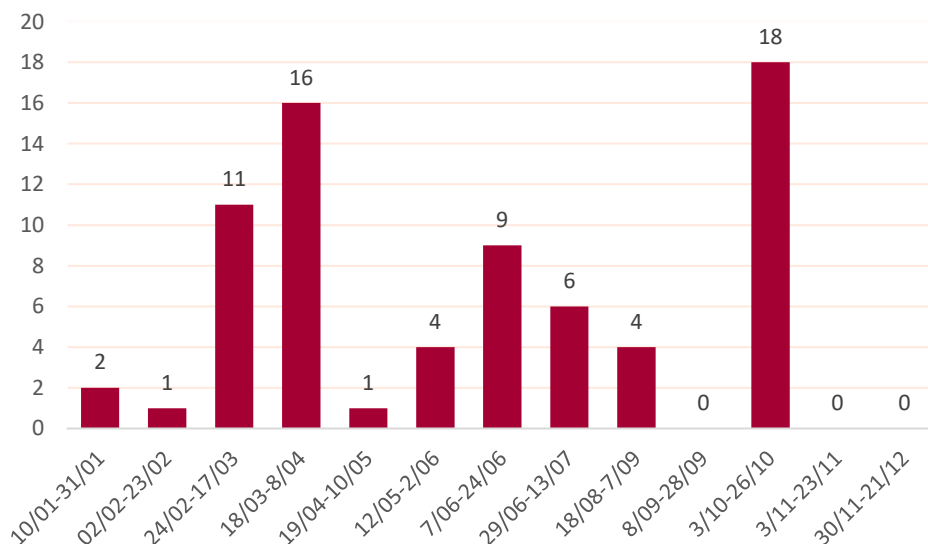
Een kleine meerderheid is van het mannelijke geslacht.

Grafiek 7: geslacht

Bezettingsgraad

In 2022 bedroeg de bezettingsgraad gemiddeld bijna 38 % met een maximum van 90% en een minimum van 5%. Hierbij hielden we geen rekening met periodes zonder reservaties of periodes met geannuleerde reservaties.

Grafiek 8: aantal gezinnen per verblijfsperiode

© Provincie Antwerpen

Sluitingsdagen

Het terrein was in 2022 52 dagen gesloten, waarvan 24 dagen voor onderhoud (twee dagen per maand) en 28 verlofdagen van de terreinbeheerders.

Uitdagingen voor een maximale bezetting

We mikken op een gemiddelde bezettingsgraad van 75%. In 2022 haalden we deze doelstelling niet.

Naar aanleiding van de lagere bezettingsgraad bevroegen we vlak voor de zomer de doelgroep, enkele contacten van de referentieadressen en enkele beheerders van andere terreinen.

Uit deze gesprekken konden we enkele conclusies trekken:

- het doortrekkersterrein ligt ver van een verstedelijkt centrum, wat de werkkansen van de doelgroep aanzienlijk verlaagt
- men spreekt voornamelijk Nederlands in de omliggende regio, wat ook de werkkansen verkleint
- het doortrekkersterrein in Kortrijk sloot gedurende acht maanden, waardoor de verplaatsing tussen verschillende terreinen in Vlaanderen werd bemoeilijkt
- er zijn intussen goedkopere alternatieven mogelijk op landbouwgronden, onder meer in de Ardennen

- de rondtrekkende woonwagenbewoners kunnen in Frankrijk vaak op goedkopere (of zelfs gratis) terreinen staan, weliswaar met slechtere voorzieningen
- het is gemakkelijker om steun van het OCMW te krijgen in Wallonië, waardoor veel gezinnen kiezen om te verblijven op de terreinen in Charleroi en Mons
- in nasleep van Corona was er minder werk in de regio
- de tweedehandsmarkt voor auto's verloopt moeizaam omwille van de financieel onzekere situatie van veel gezinnen door de hoge levenskost en de gedestabiliseerde afzetmarkt in Oost-Europa door de oorlog in Oekraïne
- er waren het voorbije jaar veel zwangerschappen en geboortes in de doelgroep waardoor er minder wordt gereisd
- er vonden in 2022 veel huwelijken plaats die stevast door de hele familie worden bijgewoond
- de betonnen ondergrond warmt in de zomermaanden te veel op, wat niet aangenaam is.

Heel wat van deze redenen maken het ook in de toekomst moeilijk om onze doelstelling van een 3/4 bezettingsgraad te halen. Dit proberen we te compenseren met onze sterke betrokkenheid en kwalitatieve dienstverlening. Bovendien blijven we het terrein verder bekendmaken door:

- onze contactgegevens onder de aanwezige doortrekkers te verspreiden
- folders over het terrein te voorzien op de andere doortrekkersterreinen en bij onze partnerorganisaties
- actief de positieve werking van het doortrekkersterrein via verschillende kanalen in de kijker te zetten
- de samenwerking met de andere doortrekkersterreinen te versterken met het oog op vlotte doorverwijzingen
- in te zetten op kwalitatieve dienstverlening met het oog op goede mond-aan-mond reclame.

Nood aan nieuw reservatiesysteem

Een relatief nieuw probleem in 2022 zijn groepen die last-minute afzeggen of die zonder verwittiging niet komen opdagen.

Hierdoor kunnen de terreinbeheerders gezinnen op de wachtlijst niet meer helpen. Vaak hebben zij al een locatie voor die verblijfsperiode gevonden. Het terrein blijft daardoor onnodig leeg.

De terreinbeheerders stellen bovendien vast dat sommige groepen voor dezelfde periode reservaties maken op meerdere doortrekkersterreinen, vaak onder andere namen, waardoor controle niet mogelijk is. Op het allerlaatste moment, afhankelijk van werkopportunities of familiale gebeurtenissen, beslissen zij op welk terrein zij effectief zullen staan.

Een vernieuwde en gecoördineerde aanpak van het reservatiesysteem voor alle Vlaamse doortrekkersterreinen dringt zich daarom op. Om de genoemde problematiek curatief en structureel aan te pakken onderzoeken we in samenwerking met de dienst Algemene ICT-ondersteuning de mogelijkheid om een online reservatie-applicatie te ontwikkelen. De applicatie kan de bovenstaande problematiek ondervangen en biedt tal van andere mogelijkheden om de efficiëntie en de bezettingsgraad van het terrein te verhogen. Uit navraag bij de bezoekers is gebleken dat een deel van de doelgroep reeds vertrouwd is met het gebruik van dergelijke reservatiesystemen. In Frankrijk zouden veel terreinen er al gebruik van maken.

Doelgroep

Woonwagendwoneers leven in een zeer gesloten gemeenschap. Als je niet tot de groep behoort, vraagt het veel tijd om hun vertrouwen te winnen om de groep beter te leren kennen. De tradities en rituelen, die van generatie op generatie worden doorgegeven, zijn belangrijk voor de identiteit van de gemeenschappen. Om die reden is de woonwagencultuur sinds 2003 ook door Unesco beschermd als immaterieel erfgoed. Ook in Vlaanderen werd de woonwagencultuur opgenomen op de inventaris van het immaterieel cultureel erfgoed, waardoor ze als officiële cultuur is erkend.

Familiebanden zijn in de woonwagencultuur erg belangrijk. Ze trekken daarom steeds rond in groeps- en familieverband, zelden als individueel gezin.

We onderscheiden drie groepen die regelmatig het doortrekkersterrein bezoeken.

Vlaamse Roms

De meeste Roms komen oorspronkelijk uit het noorden van India. Na de afschaffing van de slavernij in Roemenië op het einde van de 19^e eeuw, zijn velen naar West-Europa afgezakt. Romanes is hun moedertaal, Frans is hun tweede taal. Het rondtrekken zit nog in hun bloed, hoewel er al velen semi-residentieel zijn, maar ze wonen nog steeds op wielen. Zo hebben ze het gevoel dat ze nog steeds van dag op dag kunnen vertrekken. Ze leven met hun tradities eigen aan het Rom-leven. Zij verhandelen in auto's om te overleven.

Bretoenen

Bretoenen zijn woonwagendwoneers die vanuit het Noorden van Frankrijk naar ons land komen, meestal om te werken. Ze zijn vooral actief in de bouw (onder andere dak- en schilderwerken). Ook zij leven naar hun eigen specifieke tradities.

Travellers

Engelse en Ierse travellers trekken reeds sinds de middeleeuwen rond. De nationaliteit wijst enkel naar hun roots in dat specifieke land. Ze hebben een eigen taal, Shelta, maar spreken ook Engels met een eigen accent.

Beheer

Personeel

Van maandag tot en met vrijdag, van 9u tot 16u, is er permanentie van de terreinbeheerders op het doortrekkersterrein. Afhankelijk van de noodzaak laat het arbeidsreglement van de terreinbeheerders toe om de permanentie af te stemmen op de aanwezige doortrekkers.

Voor die permanentie en de werking van het doortrekkersterrein werden een terreincoördinator (100%) en terreinbeheerder (50%) aangeworven.

In 2022 startte zowel een nieuwe terreincoördinator (15/02) als een halftijdse terreinbeheerder (15/04).

Inkomsten

Gemiddeld gezien komen de verbruikskosten voor elektriciteit en water op respectievelijk € 2 en € 4 per dag. Bovenop de vaste standplaatskost van € 6 per dag bedraagt de gemiddelde verblijfskost op het doortrekkersterrein in Lille € 12 per dag.

Op 31 december 2022 bedroegen de cashontvangsten € 14.230,01. In 2021 bedroegen de inkomsten nog € 12.904,99.

Afstemming met de andere doortrekkersterreinen

Bij aanvang van elke nieuwe verblijfsperiode nemen de terreinbeheerders van Lille, Asse, Gent en Kortrijk contact met elkaar op. De beheerders leggen de reservaties naast elkaar en bieden waar mogelijk plaats aan families die op een wachtlijst staan.

Er werden dit werkingsjaar zes structurele vergaderingen georganiseerd om de werking van de verschillende terreinen op elkaar af te stemmen en gezamenlijke problematieken te bespreken. Tijdens die vergaderingen kwam de nood aan een gecoördineerd reservatiesysteem sterk naar boven.

Sociaal medisch netwerk

Samen met de lokale besturen, welzijnscentra, huisartsen en scholen in de buurt is een sociaal netwerk uitgebouwd om het tijdelijke verblijf van de bewoners te begeleiden. Er is ook een polyvalent lokaaltje voorzien waarin diverse activiteiten ontplooid kunnen worden, bijv. onderwijs voor de kinderen.

Welzijn en gezondheid

Het sociaal medisch netwerk wordt op regelmatige basis op de hoogte gehouden van de situatie op het doortrekkersterrein.

In 2022 maakten vier bezoekers een afspraak met het Artsenhuis in Beerse en consulteerden twee bezoekers de dierenarts in Beerse. Het vaccinatieteam nam maandelijks telefonisch contact op.

Er werden geen hulpvragen gesteld door de doelgroep waardoor er geen interventie van Kind & gezin op het terrein heeft plaatsgevonden. In 2023 willen we de drempel naar hulpverlening verlagen door Kind & Gezin fysiek uit te nodigen op het terrein wanneer er Vlaamse Roms aanwezig zijn.

Educatieve daginvulling op het terrein

In samenspraak met de terreinbeheerders startte Caritas een wervingscampagne voor vrijwilligers die educatieve spelen willen organiseren op het terrein.

De campagne bestond uit:

- promotie via verschillende communicatiekanalen: website, sociale media, posters en flyers in de buurt, bekendmaking op hogescholen met opleidingen in de sociale sector
- een radio-interview in de ochtendrubriek van Radio 2, te herbeluisteren op de website van [VRT.NWS](https://www.vrt.be/vrt-nws/)
- een interview en artikel over het doortrekkersterrein gepubliceerd op de website van [Caritas](https://www.caritas.be/).

Caritas Vlaanderen
is op zoek naar
enthousiaste **VRIJWILLIGERS**
voor het doortrekkersterrein
in Lille

Wat is het doortrekkersterrein?
Het doortrekkersterrein in Lille is één van de vier doortrekkersterreinen van Vlaanderen. Het terrein is sinds één jaar geopend en biedt een tijdelijke standplaats voor rondtrekkende woonwagenbewoners. Er is, afhankelijk van de grootte van de terreinwagens, ongeveer plaats voor 25 wagens.
We willen de kinderen op het terrein graag een leerrijke en leuke daginvulling bezorgen en zijn daarvoor op zoek naar vrijwilligers.

Hoe kan jij helpen?

- Animatie
- Activiteiten met een educatieve insteek

Waar?
Vosselaarseweg 1A, 2275 Lille, grenzend aan de bestaande carpoolparking en Het GielsBos

Heb jij interesse?

Inschrijven
Scan de QR-code en vul het Google Formulier in

Of stuur een e-mail naar engagement@caritas.be

Vragen & info
Hélène Vanooteghem
0477 56 12 37
engagement@caritas.be

Vu. Dominic Verhoeven

© Caritas

In het voorjaar van 2023 worden deze acties geëvalueerd en bijgestuurd indien nodig.

Klachten en meldingen

In juni 2022 installeerde een groep Ierse travellers zich enkele dagen voor hun verblijf op het doortrekkersterrein op een parking in de buurt. Een buurtbewoner meldde bij de terreinbeheerder een incident met een getrokken mes en diende daarna ook klacht in bij de politie. De politie startte een onderzoek en heeft de groep travellers op het terrein ondervraagd. Verder kreeg dit incident geen gevolgen.

Evaluatie

De werking van het doortrekkersterrein wordt permanent geëvalueerd door de dienst Wonen van de provincie Antwerpen. In het wekelijks overleg worden de operationele zaken overlopen. Iedere trimester vindt het structureel overleg plaats in functie van het beheer en onderhoud van het terrein en de gebouwen.

Dit jaarverslag wordt bezorgd aan alle betrokken partijen, zijnde gedeputeerde voor Wonen Kathleen Helsen, de burgemeesters van Lille, Beerse en Vosselaar, de politiepost Lille en de politie Taxandria, de brandweer Taxandria, de ambulancedienst van Beerse, en de kabinetsmedewerker van de gouverneur Cathy Berx. Indien gewenst kan over het jaarverslag nog een toelichting worden gegeven.